

Svenska Elektrikerförbundets avtalskrav 2025

Avtalskrav 2025 för: Kraftverksavtalet
Antagna av Svenska Elektrikerförbundets
förbundsstyrelse den 30 januari 2025

Elektrikerna

Svenska Elektrikerförbundets avtalskrav för Kraftverksavtalet fr.o.m. 1 maj 2025.

Bakgrund

De senaste åren har stora reallöneökningar gått förlorade. När parterna går till förhandlingsbordet för riksavtalsförhandlingar 2025 är det med pandemi och lågkonjunktur nära i minnet. Inflationskrisen har till stor del burits av arbetstagarna och likaså arbetsbristen.

Energibranschen står vid ett vägskäl. Å ena sidan har vi enorma utmaningar framför oss, å andra sidan ligger en fantastisk möjlighet att forma framtiden. Sveriges energibehov växer dramatiskt – minst en fördubbling av energiproduktionen krävs. Samtidigt är behovet av utbyggda och robusta elnät större än någonsin. För att klara detta står våra medlemmar i Elektrikerförbundet i frontlinjen, redo att möjliggöra den gröna omställningen. Men för att lyckas krävs ett gemensamt ansvarstagande. Företagen i energibranschen har länge haft en god lönsamhet och en stark marknad. Trots pågående kriser har de stora bolagen ökat sina intäkter markant. Samtidigt växer samhällsdebatten om elpriser och övervinster. Är det inte rimligt att dessa vinster också bidrar till hållbarhet och trygghet för dem som står för arbetet på fältet?

Den svenska arbetsmarknadsmodellen och Kraftverksavtalet är värd att försvara. Både SEF och Energiföretagen står inför stora utmaningar då organisationsgraden för respektive part sjunker, en långsiktig utmaning som parterna måste söka gemensamma svar på. Det ska löna sig att vara medlem, leda till ökad produktivitet och ge god avkastning att investera i branschen. Kraftverksavtalet är en av hörnstenarna i att skapa konkurrensneutralitet, goda arbetsvillkor och kompetens i branschen. Samtidigt ser SEF de utmaningar branschen ställs inför med social dumping, lönekonkurrens och oseriösa företag. För att mota dessa problem behöver parterna ta fram gemensamma lösningar.

SEF har anslutit sig till LO samordningen.

SEF kommer solidariskt stötta alla samordnade LO-förbund att uppnå de gemensamma ställda kraven och förväntar sig att Energiföretagen respekterar LO samordningen.

Avtalskraven bygger på en tolv månadersperiod.

Löneökningar

Som framgår ovan har Svenska Elektrikerförbundet anslutit sig till LO:s samordning. Detta innebär att Svenska Elektrikerförbundet kräver löneökningar med 4,2 procent dock

med ett lägsta utrymme om 1 222 kr per månad och heltidsanställd räknat per individ inom avtalsområdet. Brytpunkten mellan krontalshöjning och procentuell höjning utgör 29 100 kr per månad.

En riktad satsning likalydande LO:s samordning görs på lägstalöner i avtalet understigande 25 000 kr i månaden med en lägsta uppräknings med 1 406 kr.

Samtliga övriga ersättningar höjs med minst 4,2 procent.

Heltid som norm

LO Samordning

Som ett led i arbetet med att göra heltid till norm på hela arbetsmarknaden ska ersättningen för mertids justeras upp så att diskriminering av deltidsanställda upphör.

Arbetsgivare som lämnar arbetsgivarorganisation

LO Samordning

Det rekommendationsavtal som träffas mellan LO respektive PTK och Svenskt Näringsliv om villkoren för att frigöra sig från kollektivavtalsbundenhet i samband med utträde ur en arbetsgivarorganisation behöver omgående implementeras i riksavtalen. Svenska Elektrikerförbundet förutsätter att vår motpart medverkar till konstruktiva förhandlingar i frågan samt till en skyndsam implementering.

Svenska Elektrikerförbundets långsiktiga mål för kollektivavtalen

Under vårt förbundsmöte 2022 beslutade Svenska Elektrikerförbundet om långsiktiga mål gällande våra kollektivavtal, som sträcker sig över flera avtalsrörelser. Dessa mål berör fyra viktiga områden var av tre återstår på Kraftverksavtalet.

- Förkortad arbetsdag
- En pension att leva på
- Stärka kompetensutvecklingen

Målen är långsiktiga och kommer tas upp under flera avtalsrörelser. Årets krav utgår från dessa mål och ovan beskrivna utmaningarna SEF ser för kraftverksbranschen.

Arbetstid

SEF har ställt sig bakom LO-kongressens beslut om att verka för en reducerad arbetstid. Vid sidan av avtalsförhandlingarna utreder LO-förbunden gemensamt hur detta krav ska förverkligas. SEF har under flera avtalsrörelser försökt förkorta medlemmarnas arbetsdag. Detta genom bland annat genom arbetstidsförkortning, men förslagen har fallit för döva öron.

När andra branscher minskar sina arbetstider behöver detta åtgärdas för att även kraftverksbranschen ska uppfattas som attraktiv. Svenskt näringsliv är i detta avseende ett föredöme och låter sina anställda jobba 37,5 timmarsvecka under stora delar av året och 32,5 timmar under sommarmånaderna. SEF ser flera lämpliga vägar som skulle förbättra denna situation. I årets avtalsrörelse yrkar därför SEF på att parterna antar en gemensam plan för att förkorta veckoarbetstiden samt även bygga ut arbetstidsförkortningen.

En pension att leva på

Pensionssystemet i Sverige har visat sig ha brister, särskilt för de som har arbetat hela sitt liv. Detta är en ohållbar situation, och Svenska Elektrikerförbundet ser det som nödvändigt att åtgärda detta genom avtalsvägen, eftersom politiska initiativ på området inte är att vänta.

Redan idag har parterna kommit överens om en extra avsättning till arbetstagarnas pension, och vi har som mål att denna avsättning, tillsammans med avsättningar inom tjänstepension SAF-LO, ska uppgå till totalt 10 procent. Pensioner är en prioriterad fråga för Svenska Elektrikerförbundet, och vi yrkar på ytterligare avsättningar för pension i kommande avtalsperiod för att säkerställa att våra medlemmar har en pension att leva på efter ett långt arbetsliv.

Kompetensutveckling

Certifiering

Ett nationellt individuellt certifieringssystem är avgörande för Sveriges energisäkerhet. Energibranschen står inför stora utmaningar, och utan enhetliga krav på kompetens riskeras både kvalitet och säkerhet. Certifiering är nödvändig för att garantera att de som arbetar med Sveriges energiförsörjning har rätt utbildning och kompetens för att möta dagens och framtidens krav.

Kvalitet, säkerhet, arbetsmiljö och branschens framtid kräver certifiering. Våra medlemmar, kraftverksmontörer, levererar arbete av högsta kvalitet, men utan ett gemensamt regelverk riskeras säkerheten, arbetsmiljön och branschens attraktionskraft. Certifiering är inte bara en garanti för teknisk kompetens – det säkerställer att arbetet utförs på ett sätt som minimerar risker och stärker förtroendet för branschen. En tydlig certifiering gör yrket mer attraktivt för

framtida generationer, vilket är avgörande för att möta den växande efterfrågan på kvalificerad arbetskraft.

Tiden för handling är nu. Nästan 90 % av Sveriges befolkning stöder certifiering för alla som arbetar med energisystemen. Ett nationellt certifieringssystem är nödvändigt för att säkerställa rättvisa, sund konkurrens och en trygg arbetsmiljö där kraftverksmontörer inte behöver kompromissa med säkerheten. Samtidigt höjer det statusen på yrket och gör det mer lockande för unga att välja en framtid inom energibranschen. MSB har nyligen pekat ut att arbete med EL-näten är ett riksintresse, då duger det inte att ha kollektivavtalet som inte främjar kvalitet, säkerhet och en hög utbildningsnivå

Vi kräver att certifiering införs i kollektivavtalet denna avtalsrörelse. Ett system där varje kraftverksmontör är certifierad ger inte bara trygghet och kvalitet – det skyddar också arbetstagarna och gör branschen mer attraktiv. Våra medlemmar är redo att leverera, men nu måste även vår motpart ta sitt ansvar för att säkra branschens framtid, arbetsmiljön och tillgången på kompetent arbetskraft.

Reglering vid delegering

Som en konsekvens av det uteblivna certifieringssystemet tvingas våra medlemmar att ta ett oproportionerligt ansvar. I brist på ett nationellt enhetligt system för utbildning och certifiering får våra medlemmar ofta olika roller delegerade till sig, ex handledare/instruktör. Det är tack vare deras insats som det bristfälliga systemet överhuvudtaget upprätthålls. Detta innebär en stor arbetsbelastning, risker för kvaliteten och säkerheten i arbetet.

Dessutom sker också delegeringar i en rad andra fall ex kontaktperson för BAS U, men också andra uppdrag. också där det saknas tillräckliga regleringar i avtalet vilket medför onödig arbetsbelastning, risker för kvalitén och säkerheten i arbetet.

För att åtgärda denna situation behöver avtalet tillföras regler som stärker ställningen och statusen för de som åtar sig olika roller. Detta innebär att avtalet behöver tillföras regler med krav på utbildning, regler kring delegering och tydliga befogenheter samt ekonomisk ersättning för detta ansvar.

Arbetsmiljö och säkerhet

Kraftverksbranschen har under lång tid varit drabbad av ett stort antal olyckor. Våra medlemmar vittnar om en pressad bransch där risken för olyckor är stor. Det är ett välkänt problem att det vid upphandling sätts stor press på våra medlemmar genom entreprenadkontrakt. Svenska Elektrikerförbundet konstaterar att det krävs en rad åtgärder för att minska pressen och förbättra arbetsmiljön i branschen.

Ett växande problem har varit det ökade uttaget av beredskap. Beredskapsområdena är stora och grupperna underdimensionerade. Våra medlemmar tvingas resa långt och arbeta extremt mycket, ofta under besvärliga förhållanden.

För att förbättra arbetsmiljön och säkerheten krävs kraftiga förbättringar i avtalet

- **Vilotider:** Avtalets vilotider måste förbättras och utökas för att säkerställa att våra medlemmar får tillräcklig vila för att kunna arbeta säkert och effektivt.
- **Övertid:** Avtalet behöver tillföras regler som gör att uttaget av övertid minskas.

Förbundet kräver att dessa åtgärder genomförs i avtalsrörelsen för att säkerställa en bättre arbetsmiljö och ökad säkerhet för våra medlemmar.

En jämställd bransch

SEF har under lång tid arbetat för att öka intresset hos kvinnor att arbeta i elbranschen. Arbetet har haft som mål att förändra invanda mönster och attityder både bland de som arbetar i branschen och bland de företag som är verksamma. Trots våra insatser är branschen fortfarande starkt könssegregerad, vilket innebär att vi behöver fortsätta våra ansträngningar för att skapa en mer inkluderande arbetsmiljö.

En stor negativ konsekvens för kvinnor är att det saknas tydliga vägar in i yrket, parterna behöver arbeta för att tydliggöra vägar in i branschen.

I samband med förra avtalsrörelsen tillsattes en arbetsgrupp för att främja jämställdhet och öka branschens attraktionskraft för kvinnor. Tyvärr kan vi konstatera att gruppens arbete inte lett till några tillfredsställande resultat.

Genom införandet av ett certifieringssystem i branschen kommer jämställdheten att främjas. Det är dags att konkretisera arbetet med jämställdheten för att på riktigt förändra branschen och göra den mer inkluderande för alla. Certifiering kommer starkt bidra till en mera jämställd bransch.

Sakliga skäl vid undantag från turordningen

En arbetsgivare kan idag använda regeln om undantag från LAS utan att uppge skäl för undantaget. SEF yrkar därför på att krav på objektiva skäl för undantag införs i avtalet. Medlemmar i Svenska Elektrikerförbundet ska alltid få förtur vid valet av undantag. En sådan lösning skulle kunna öppna för att SEF ansluter sig till huvudavtalet.

Utifrån ovan ser SEF även att 2 kap § 4 – Särskild visstidsanställning utgår ur Kraftverksavtalet.

Slå vakt om partsmodellen och medlemmarna

Den svenska modellen är värd att försvara. Både fackförbund och arbetsgivarorganisationer står inför stora utmaningar då organisationsgraden för respektive part sjunker. SEF vill därför att parterna under årets förhandlingar implementerar regler i avtalet som stärker partsmodellen samt ökar organisationsgraden och främjar medlemskapet.

SEF yrkar också på att parterna inför en branschavgift för hängavtalsföretagen via Fora, för arbete med branschutveckling och fler medlemmar.

Teknisk utveckling, AI och digitala plattformar

SEF yrkar att parterna under avtalsperioden genomför ett partsgemensamt arbete för att utreda risker och möjligheter, samt ta fram förslag kring hur branschen kan förhålla sig till AI och plattformarbete.

Permission

Prostatacancer är Sveriges vanligaste cancerform och nästan en av tio kvinnor drabbas av bröstcancer. För dessa två cancerformer erbjuds screeningtester av sjukvården. Regelbunden testning lyfts fram som det bästa sättet att upptäcka dessa cancerformer i ett tidigt skede. Cirka 65 procent av alla bröstcancerfall upptäcks vid mammografiscreening. Trots detta så är det många som erbjuds dessa tester som låter bli att gå. Vi behöver uppmuntra alla arbetstagare att ta dessa tester och minska de hinder som finns för att genomgå regelbunden screening.

Av denna anledning yrkar SEF

att permission ska beviljas vid mammografiscreening och screening för prostatacancer.

Semester

Av lagstiftning och praxis från EU framgår att arbetstagare måste tillförsäkras en rätt till betald huvudsemester. I ljuset av detta behöver vi se över avtalets semesterregler och kontrollera dessa gentemot tvingande lag.

Av denna anledning yrkar SEF att avtalets semesterregler ses över för att säkerställa att de är förenliga med gällande rätt.

Övriga avtalskrav

- Prolongera reglerna om förhandlingsskyldighet vid entreprenader samt komplettera dessa så att Svenska Elektrikerförbundet har förhandlingsrätt även om förbundet saknar medlemmar hos arbetsgivaren.
- Beredskapsersättning: Det får inte ske något avdrag från beredskapsersättningen vid övertidsarbete. Vid övertidsarbete under beredskapstid ska både beredskaps- och övertidsersättning betalas.
- Införande av rätten att växla semestertillägget till fler semesterdagar.
- Uppräkning GF3100 – uppjustering av nivån.

Slutord

Ett Avtal för Framtiden

I denna avtalsrörelse förväntar vi oss inget mindre än ett gemensamt ansvarstagande. Kraftverksmontörer står i frontlinjen för Sveriges energiomställning i samhället. Våra medlemmars expertis och hårda arbete möjliggör detta.

Våra krav är tydliga: säkra arbetsvillkor, högre lön och en arbetsmiljö som främjar nyrekrytering till branschen. Nu är tiden inne att agera. Vi kan inte vänta längre – varje beslut vi tar idag påverkar både våra arbetsplatser och vårt samhälles framtid.

Låt oss ta ansvar tillsammans och skapa ett avtal som inte bara stärker dagens arbetsplatser utan också bygger ett hållbart Sverige för kommande generationer. Tillsammans kan vi säkra trygghet, rättvisa och en hållbar framtid – för alla.

Svenska Elektrikerförbundet förbehåller sig rätten att återkomma med ytterligare förslag samt att återta eller ändra överlämnade förslag.

Stockholm den 17 februari 2025

Urban Pettersson
Förbundsordförande
Svenska Elektrikerförbundet